

ความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงนโยบายปราบปรามยาเสพติด ของรัฐบาลอภิสิทธิ์และรัฐบาลยิ่งลักษณ์

The Difference of the Change of Narcotics Eradication Policy Between Abhisit and Yingluck administrations

นำพล สุวรรณภาศ¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการเปลี่ยนรัฐบาลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายปราบปรามยาเสพติด ซึ่งได้ศึกษาเงื่อนไขปัจจัยต่างๆ ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างในการกำหนด และการปฏิบัตินโยบายดังกล่าวภายใต้รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พรรคประชาธิปัตย์) และรัฐบาลของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร (พรรคเพื่อไทย) โดยแนวคิดที่เป็นโครงสร้างในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดบริบททางการเมืองและเศรษฐกิจที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ แนวคิดยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองในการกำหนดและปฏิบัตินโยบาย และแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหารในนโยบายสาธารณะ ซึ่งเป็นกรณีวิจัยเชิงคุณภาพมีวิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลจากพรรคการเมืองชั่วคราวข้ามกัน (พรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทย) ได้นำไปสู่การกำหนดและการปฏิบัตินโยบายปราบปรามยาเสพติดที่แตกต่างกัน เนื่องจากเงื่อนไขปัจจัยหลักของบริบททางการเมืองและเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของช่วงเวลาทั้งสองรัฐบาลบริหารงาน รวมถึงยุทธศาสตร์ที่แตกต่างกันของทั้งสองพรรคในการกำหนดและการปฏิบัตินโยบายปราบปรามยาเสพติด ภายใต้รัฐบาลอภิสิทธิ์นั้น พบว่า ได้เผชิญกับปัญหาวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองและวิกฤตเศรษฐกิจ จึงทำให้นโยบายปราบปรามยาเสพติดไม่ได้ถูกเน้นให้เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมในการปกครองบริหาร พรรคประชาธิปัตย์ภายใต้การนำของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงมุ่งเน้นไปที่นโยบายด้านอื่นๆ แทน โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และกำหนดยุทธศาสตร์ในการสร้างความพึงพอใจจากประชาชนไปที่นโยบายการศึกษาและเศรษฐกิจเป็นหลัก ดังนั้น นโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลอภิสิทธิ์ จึงไม่ได้เข้าไปสร้างแรงกดดันนโยบายต่อข้าราชการมากนัก นอกจากนี้ รัฐบาลก็ไม่ได้เข้าไปแทรกแซงการแต่งตั้งเลขาธิการ ป.ป.ส. จึงสรุปได้ว่า รูปแบบนโยบายปราบปรามยาเสพติดภายใต้รัฐบาลอภิสิทธิ์ มีลักษณะความสัมพันธ์ของการเมืองและการบริหารที่แยกออกจากกัน ในทางตรงกันข้าม ภายใต้รัฐบาลยิ่งลักษณ์นั้น พบว่า ระดับของปัญหาวิกฤติทางการเมืองและเศรษฐกิจบรรเทาเบาบางลง การปราบปรามยาเสพติดจึงถูกจัดวางความสำคัญไว้เป็นนโยบายลำดับต้นเป็นวาระแห่งชาติ จึงแสดงให้เห็นว่า นโยบายนี้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐบาลพร้อมกับการสร้างความพึงพอใจจากประชาชนด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้รัฐบาลจึงมียุทธศาสตร์ของนโยบายนี้ไปในเชิงการป้องกันควบคุมการปราบปราม และยังสร้างแรงกดดันนโยบายต่อข้าราชการเป็นอย่างมากในการปฏิบัติตามนโยบาย นอกจากนี้แล้ว รัฐบาลยิ่งลักษณ์ยังได้เข้าไปแทรกแซงการแต่งตั้งเลขาธิการ ป.ป.ส. ซึ่งตรงข้ามกับรัฐบาลอภิสิทธิ์ ดังนั้น ข้อค้นพบที่ได้จึงนำมาสู่การสรุปที่ว่า ในสมัยของรัฐบาลยิ่งลักษณ์ลักษณะความสัมพันธ์ของการเมืองและการบริหารนั้น ไม่แยกออกจากกัน ในนโยบายปราบปรามยาเสพติด

Abstract

This article comes from the research that aims at studying the effect of the change of governmental administration on the change of narcotics eradication

¹ นักศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
อีเมล: s.namphol@gmail.com

ข้อมูลบทความ

ส่งบทความ	28 พฤษภาคม 2557
ตอบรับ	4 สิงหาคม 2557
เผยแพร่ออนไลน์	16 กันยายน 2557

คำสำคัญ

นโยบายปราบปรามยาเสพติด
รัฐบาลอภิสิทธิ์
รัฐบาลยิ่งลักษณ์
Narcotics eradication policy
Abhisit's Administration
Yingluck's Administration

policy. In particular, the research examines factors that possibly affect the difference in the formulation and implementation of such policy under Abhisit and Yingluck administrations. The main political concepts used to structure the research are the following: Political and economic contexts within public policy, political parties' strategies in policy formulation and implementation, and the relationship between politics and administration within public policy. The qualitative research methods used in the study comprise documentary study and in-depth interviews.

The research result and analysis show that the change of governments led by the two different political parties-Democrat and Phueathai-does, in fact, lead to the difference in the drug policy formulation and implementation. The main explanation for such variation consists of different political and economic contexts of the two administrations as well as the variation in the two political parties' strategies with respect to the policy. Within Abhisit administration, suffering from much political conflict and economic problem, the narcotics eradication policy was not the means to promote the legitimacy of the administration. Instead, the Democrat Party under Abhisit's leadership put more emphasis on other policy areas, especially the correction of the economic downturn. It garnered public satisfaction from elsewhere, such as education policy and economic policy. The Abhisit administration, therefore, was not keen on pressuring the bureaucracy into strict drug eradication. In addition, the administration did not intervene in the appointment of the Secretary-General of the Narcotics Control Board (NCB). Therefore, this study concludes that the narcotics eradication policy style under Abhisit administration was one where there was a sense of politics and administration separation. In contrast, under Yingluck administration, where there was a lesser degree of political and economic crises, the narcotics eradication was positioned high on the government agenda. It also meant for the policy to be a means of seeking legitimacy for the government, while gathering satisfaction among the electorate. As a result, the administration emphasized both prevention and eradication of drugs; and it put pressure on the bureaucracy to strict implementation of such policy. Also, unlike the Abhisit administration, Yingluck administration appointed the Secretary-General of the Narcotics Control Board. Such research finding leads to the conclusion of this research that there is a commingling of politics and administration within the Narcotics Eradication Policy under Yingluck's leadership.

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทย ได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนทุกคนทุกระดับชั้น และทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ แม้ว่าจะมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันแล้วก็ตาม แต่ระดับความรุนแรงของปัญหายังไม่ลดลงสาเหตุหนึ่งก็เพราะยาเสพติดเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เชื่อมโยงกับมิติปัญหาอื่นๆ เช่น มิติเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

การศึกษา สุขภาพ และปัญหาเสพติดของโลกและภูมิภาคต่างๆ (ศูนย์วิชาการยาเสพติดสำนักงาน ป.ป.ส., 2552) โดยสถิติการจับกุมย้อนหลังตั้งแต่ปี พ.ศ.2551-2556 ก็ได้แสดงให้เห็นว่าจำนวนคดียาเสพติดและจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมได้เพิ่มมากขึ้นทุกปี (ดูตารางที่ 1) และในปี พ.ศ.2554 ซึ่งเป็นปีของการเปลี่ยนผ่านรัฐบาลจากรัฐบาลอภิสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์) ไปสู่รัฐบาลยิ่งลักษณ์ (พรรคเพื่อไทย) ซึ่งผลการจับกุมในปีนั้นก็เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน จากปี พ.ศ.2553 ที่มีคดียาเสพติดจำนวน 185,846 คดี

เพิ่มเป็นจำนวน 235,570 คดี ในปี พ.ศ.2554 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.76) (สำนักงาน ป.ป.ส., 2556) (ดูตารางที่ 3) จึงสะท้อนให้เห็นว่า สถานการณ์ปัญหาเสพติดในประเทศไทยยังคงมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

รัฐบาลในอดีตที่ผ่านมาก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยใช้มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกวิถี ซึ่งรัฐบาลในสมัยนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้จัดตั้งหน่วยงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 คือ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ให้เป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง (สำนักงาน ป.ป.ส., ม.ป.ป.)

จนกระทั่งในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ดำเนินยุทธศาสตร์ประกาศสงครามขึ้นเด็ดขาดกับยาเสพติดตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2546 เป็นต้นมา ต่อมาก็ได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นรัฐบาลในสมัยที่สอง รัฐบาลทักษิณได้กำหนดนโยบายต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดให้ต่อเนื่องจากในสมัยแรก การขับเคลื่อนนโยบายปราบปรามยาเสพติดในหัวรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จึงส่งผลให้สถานการณ์ปัญหาเสพติดของประเทศไทยลดลง โดยเห็นได้ชัดเจน จากรายงานสถิติผลการจับกุมปราบปรามยาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. ที่ได้รายงานไว้ ผลการจับกุมในปี พ.ศ.2547 นั้นจำนวนคดียาเสพติดและจำนวนผู้ต้องหาในคดียาเสพติดที่จับกุมได้มีจำนวนลดลงเกือบร้อยละ 45 ของผลการดำเนินงานในปี พ.ศ.2546 ซึ่งในปี พ.ศ.2546 มีจำนวนคดี 102,521 คดี จับกุมผู้ต้องหาได้ 108,599 คน และในปี พ.ศ.2547 ลดลงเหลือ 56,749 คดี และจับกุมผู้ต้องหาได้ 62,284 คดี (วุฒิสภาฯ เหล่าจุฬาลงกรณ์, 2556) (ดูตารางที่ 3) ซึ่งเป็นปีที่ประกาศสงครามกับยาเสพติดขึ้นเด็ดขาดและได้กลายเป็นผลงานที่โดดเด่นที่สามารถสร้างภาพลักษณ์ให้แก่พรรคไทยรักไทยในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเข้มข้นและเอาจริงเอาจัง

จากการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร (พรรคไทยรักไทย) จึงส่งผลให้ปัญหายาเสพติดได้ถูกหีบยกมาเป็นหนึ่งในนโยบายหลักในการหาเสียงของพรรคการเมืองต่างๆ ที่จะจัดการแก้ไขปัญหานี้อย่างไร ทำให้ในการเลือกตั้งครั้งต่อมาในปี พ.ศ.2548 หลังจากที่รัฐบาลทักษิณปกครองบริหารประเทศได้ครบวาระ 4 ปี พรรคไทยรักไทยจึงหีบประเด็นปัญหายาเสพติดมาเป็นหนึ่งในบรรดา นโยบายของพรรคในการหาเสียง และกล่าวถึงความชอบธรรมในการปกครอง

บริหารนโยบายปราบปรามยาเสพติดที่สามารถสร้างผลงานเชิงประจักษ์เผยแก่ประชาชนให้รับรู้ ว่า พรรคไทยรักไทยสามารถจัดการกับปัญหายาเสพติดได้ รวมถึงนโยบายด้านอื่นๆ ด้วย และยังส่งผลต่อฐานความนิยมในตัว พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มากขึ้น จนในที่สุดพรรคไทยรักไทยก็สามารถชนะการเลือกตั้ง ด้วยสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การเมืองเชิงนโยบาย (สุรชาติ บำรุงสุข, 2551, 53) ที่พรรคไทยรักไทยได้นำมาเป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างและรักษาฐานความนิยมให้แก่พรรคของตน

การเมืองเชิงนโยบายจึงได้กลายเป็นมรดกตกทอดมาสู่การเมืองไทยในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้พรรคการเมืองต่างๆ ได้ปรับตัวและหันมาชูประเด็นนโยบายหาเสียงแนวประชานิยมมากขึ้น และนโยบายปราบปรามยาเสพติดก็ได้เป็นหนึ่งในนโยบายหาเสียงที่ประชาชนก็ให้ความสนใจและตระหนักในสาระสำคัญว่าพรรคการเมืองนั้นๆ จะจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างไร ดังนั้น ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาในวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2554 พรรคการเมืองต่างๆ จึงเลือกที่จะหยิบยกประเด็นปัญหายาเสพติดมาเป็นประเด็นหาเสียงของพรรคการเมือง เช่น พรรคประชาธิปัตย์ พรรคเพื่อไทย พรรคภูมิใจไทย ฯลฯ (สำนักข่าว Voice TV, 2554) เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างคะแนนเสียงให้แก่พรรคของตน ขณะการเลือกตั้ง

นอกจากนี้ การแก้ไขปัญหายาเสพติดของแต่ละรัฐบาลยังถูกนำมาเปรียบเทียบอยู่บ่อยครั้งว่า ผลงานของรัฐบาลชุดใดที่สามารถจัดการปัญหาได้ดีกว่าหรือในแต่ละรัฐบาลมีผลงานด้านใดบ้างที่เด่นชัดกว่ากัน โดยในประเด็นการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เปรียบเทียบระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์และรัฐบาลยิ่งลักษณ์ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่จดจำผลงานเด่นของรัฐบาลยิ่งลักษณ์คือการแก้ไขปัญหายาเสพติด และมีความพึงพอใจต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสมัยรัฐบาลยิ่งลักษณ์มากกว่าเช่นกัน แต่ในด้านของรัฐบาลประชาธิปัตย์นั้น ประชาชนจดจำได้ในแง่ของการติดตามจับตัวและยึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ส่วนความพึงพอใจในนโยบายนั้นประชาชนพึงพอใจในนโยบายทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประชาชนส่วนใหญ่ยังมองว่ารัฐบาลยังไม่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ (สำนักงาน ป.ป.ส., 2555) ทั้งๆ ที่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในรายงานของสำนักงาน ป.ป.ส. ได้บ่งบอกว่า สถิติการจับกุมปราบปรามของทั้งสองรัฐบาลนั้นไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนัก เพราะมีลักษณะแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี (ดูตารางที่ 1) และสถานการณ์ปัญหายาเสพติดก็ยังไม่ลดลง แต่ผลสำรวจกลับชี้ว่า ประชาชนพึงพอใจในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลยิ่งลักษณ์มากกว่ารัฐบาลอภิสิทธิ์

ดังนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลจากรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไปสู่รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ซึ่งมาจาก พรรคการเมืองชั่วคราวข้ามกันคือ พรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทยก็ย่อมเป็นที่คาดการณ์ได้ว่า การดำเนินการในนโยบายปราบปรามยาเสพติดย่อมเปลี่ยนแปลง/แตกต่างกัน ซึ่งส่วนหนึ่งก็เพื่อสร้างความนิยม ศรัทธา ความเชื่อมั่น และฐานคะแนนเสียงให้แก่พรรคของตน เพราะหากรัฐบาลยิ่งลักษณ์ (พรรคเพื่อไทย) สามารถแก้ไขปัญหาเสพติดได้บรรลุผลที่วางไว้ สร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชนจากปัญหาเสพติด ย่อมเป็นที่แน่นอนว่า ความนิยมของพรรคเพื่อไทยก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นกว่าพรรคประชาธิปัตย์

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในนโยบายปราบปรามยาเสพติด จึงนำมาสู่ความสนใจว่า การเปลี่ยนรัฐบาลจากรัฐบาลประชาธิปัตย์เป็นพรรคเพื่อไทยในปี พ.ศ.2554 นั้น มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายปราบปรามยาเสพติดหรือไม่ อย่างไร ปัจจัยที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบายเป็นผลมาจากอะไร และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายแล้วได้ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาลทั้งสองอย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างของนโยบายและรูปแบบการดำเนินนโยบายการปราบปรามยาเสพติดระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์) และรัฐบาลยิ่งลักษณ์ (พรรคเพื่อไทย)
2. เพื่อศึกษาเหตุหรือเงื่อนไขปัจจัยที่ส่งนำไปสู่การกำหนดนโยบายและการปฏิบัตินโยบายที่แตกต่างกันระหว่างพรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทยในนโยบายการปราบปรามยาเสพติด

สมมติฐาน

การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลจากรัฐบาลภายใต้การนำของพรรคประชาธิปัตย์มาเป็นพรรคเพื่อไทย มีผลทำให้นโยบายด้านการปราบปรามยาเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยอย่างมาก โดยมีเหตุหรือที่มาที่หลากหลายของการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการปฏิบัตินโยบายที่แตกต่างกันด้วย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative

research) และเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive research) ศึกษาโดยผ่านแหล่งที่มาของความรู้ 3 ประเภท คือ เอกสารชั้นปฐมภูมิ เอกสารชั้นทุติยภูมิ และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้ประกอบร่วมกันในการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้

1. เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary source) การศึกษาเอกสารนี้ ได้แก่ บันทึกและรายงานการประชุมนโยบายปราบปรามยาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. คำแถลงนโยบาย และยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น

2. เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary source) ได้แก่ ตำรา วิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ซึ่งเอกสารเหล่านี้จะช่วยในการต่อยอดองค์ความรู้ให้สามารถพัฒนาต่อไป

3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) เป็นการสัมภาษณ์ทั้งผู้รู้และบุคคลที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูล (Key informants) เพื่อประกอบความรู้ความเข้าใจในประเด็นดังกล่าว โดยผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ข้าราชการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายปราบปรามยาเสพติด และตัวแทนจากฝ่ายการเมืองจากรัฐบาลประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทย

ผลการศึกษา

จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากปัจจัยที่มาจากกรอบความคิดการศึกษาที่มีฐานแนวความคิด 1) สภาพแวดล้อมทาง/บริบททางการเมืองและเศรษฐกิจต่อการกำหนดนโยบายของฝ่ายการเมือง 2) พรรคการเมืองและยุทธศาสตร์ของพรรคการเมือง และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหาร (ข้าราชการประจำ) โดยมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงนโยบายปราบปรามยาเสพติดระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์) และรัฐบาลยิ่งลักษณ์ (พรรคเพื่อไทย) ดังนี้

ปัจจัยหลักที่ 1 อิทธิพลของสภาพแวดล้อม (บริบท) ทางการเมืองและเศรษฐกิจต่อการกำหนดนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล

ปัจจัยหลักที่ 2 ยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองในการกำหนดนโยบายปราบปรามยาเสพติด

- ปัจจัยย่อยที่ 1 การจัดลำดับหรือวางลำดับความสำคัญของนโยบายปราบปรามยาเสพติด

- ปัจจัยย่อยที่ 2 การมุ่งหวังความพึงพอใจจากประชาชน (การสร้างภาพลักษณ์จากนโยบายปราบปราม

ยาเสพติด)

ปัจจัยหลักที่ 3 ยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองในการขับเคลื่อนนโยบายปราบปรามยาเสพติด

- ปัจจัยย่อยที่ 3 การกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในการปราบปรามยาเสพติด

- ปัจจัยย่อยที่ 4 การสร้างแรงกดดันนโยบายและการสนับสนุนนโยบายจากพรรคการเมือง

- ปัจจัยย่อยที่ 5 การกำหนดตัวบุคคลในตำแหน่งเลขาธิการ ป.ป.ส (ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหาร)

จากการศึกษาวิเคราะห์ทำให้พบว่า ทั้ง 3 ปัจจัยหลักเป็นปัจจัยที่แสดงถึงความแตกต่างของนโยบายปราบปรามยาเสพติดระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์) และรัฐบาลยิ่งลักษณ์ (พรรคเพื่อไทย) และทำให้เห็นภาพที่สอดคล้องไปตามสมมติฐานที่ว่า “การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลจากรัฐบาลภายใต้การนำของพรรคประชาธิปัตย์มาเป็นพรรคเพื่อไทยมีผลทำให้นโยบายปราบปรามยาเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยอย่างมาก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในแง่ของนโยบาย/ยุทธศาสตร์และการปฏิบัตินโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลทั้งสอง โดยสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ปัจจัยหลักที่ 1 สภาพแวดล้อม/บริบททางการเมืองและเศรษฐกิจในห้วงรัฐบาลอภิสิทธิ์และรัฐบาลยิ่งลักษณ์ มีความแตกต่างกัน จึงส่งผลต่อท่าทีและการตอบสนองในแต่ละรัฐบาลที่มีต่อนโยบายปราบปรามยาเสพติดแตกต่างกันไปด้วย กล่าวคือสภาพบริบททางการเมืองและเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบาย (กุลธนะ ธนาพงศธร, 2517, 308-309) ดังนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลจากรัฐบาลประชาธิปัตย์ไปสู่รัฐบาลจากพรรคเพื่อไทย ซึ่งเป็นพรรคการเมืองซึ่งตรงข้ามกันจึงส่งผลให้นโยบายปราบปรามยาเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก เพราะในห้วงรัฐบาลอภิสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์) มีสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่เผชิญกับปัญหาวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองตั้งแต่การชุมนุมประท้วงบนถนนเป็นระยะเวลายาวนานและเกิดการจลาจลในพื้นที่กรุงเทพมหานครและสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจก็เผชิญปัญหาอย่างหนัก เพราะได้รับผลกระทบจากวิกฤตทางการเงินของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เรียกว่า “วิกฤตสินเชื่อซับไพรม์” นอกจากนี้ ยังประกอบกับท่าทีของพรรคประชาธิปัตย์ที่เคยคัดค้านนโยบายปราบปรามยาเสพติดของ

รัฐบาลทักษิณ (พรรคไทยรักไทย) ในกรณีที่ผลพวงของนโยบายนี้ทำให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน จากกรณีการฆ่าตัดตอนและวิสามัญฆาตกรรมผู้ต้องหาและผู้ต้องสงสัยจำนวนมากในคดียาเสพติด (สำนักข่าวทีนิวส์, 2555) จึงทำให้รัฐบาลอภิสิทธิ์มีท่าทีและการตอบสนองนโยบายปราบปรามยาเสพติดของตนเป็นไปในเชิงการป้องกันนำการปราบปราม (ซึ่งตรงข้ามกับแนวทางในสมัยรัฐบาลทักษิณ) และไม่ได้ให้น้ำหนักความสำคัญของนโยบายปราบปรามยาเสพติดมากนักแต่เน้นหนักไปที่นโยบายด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

แต่ในส่วนของรัฐบาลยิ่งลักษณ์นั้น สภาพแวดล้อม/บริบททางการเมืองนั้นเป็นไปในลักษณะที่ความขัดแย้งทางการเมืองบรรเทาเบาบางลงและมีการประนีประนอมกัน นอกจากนี้ สภาพแวดล้อม/บริบททางเศรษฐกิจที่มีการฟื้นตัวขึ้นไม่ได้มีปัญหาเท่าในห้วงรัฐบาลอภิสิทธิ์ อีกทั้งพรรคเพื่อไทยได้วางยุทธศาสตร์ให้นโยบายปราบปรามยาเสพติดเป็นจุดแข็งเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของพรรคเพื่อไทย เพราะในห้วงรัฐบาลทักษิณ (พรรคไทยรักไทย) ได้หยิบยกนโยบายปราบปรามยาเสพติด ยกมาอ้างเป็นผลงานที่ขอธรรมของพรรคไทยรักไทยในการหาเสียงเลือกตั้งว่า สามารถขับเคลื่อนนโยบายปราบปรามยาเสพติดได้บรรลุผลสำเร็จที่ทำให้การค้าและการแพร่ระบาดลดลง โดยเห็นได้จากสถิติการจับกุมปราบปรามคดียาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. ในห้วงปี 2546-2547 (ดูตารางที่ 1)

อย่างไรก็ดี ภายในปัจจัยสภาพแวดล้อม/บริบททางการเมืองและเศรษฐกิจนั้น พรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลอาจไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวโดยเจตนาต่อการกำหนดนโยบาย แต่การกำหนดนโยบายนั้นได้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมดังกล่าว โดยในตัวของมันเองหรือในอีกแง่หนึ่งคือ การกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ได้เป็นอิสระจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมนั่นเอง

2. ปัจจัยหลักที่ 2 ยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองในการกำหนดนโยบายปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ ปัจจัยย่อยที่ 1 การจัดลำดับหรือวางลำดับความสำคัญของนโยบายปราบปรามยาเสพติด และปัจจัยย่อยที่ 2 การมุ่งหวังความพึงพอใจจากประชาชน (การสร้างความชอบธรรมจากนโยบายปราบปรามยาเสพติด) ในส่วนของปัจจัยหลักที่ 2 เป็นปัจจัยที่วิเคราะห์เพื่อตอบคำถามว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายปราบปรามยาเสพติดจากรัฐบาลอภิสิทธิ์ไปสู่รัฐบาลยิ่งลักษณ์นั้นเป็นผลมาจากอะไรอีกนอกจากปัจจัยหลักที่ 1 ที่กล่าวข้างต้นซึ่งเป็นการศึกษาวิเคราะห์เชิงโครงสร้าง แต่ปัจจัยหลักที่ 2 นี้จะวิเคราะห์ว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายยังเป็นผลจากเชิงตัวแสดง (actor) ด้วย คือ พรรคการเมือง

ทั้งสองที่เป็นแกนนำรัฐบาล (พรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทย) โดยพบว่า รัฐบาลอภิสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์) ให้ความสำคัญเน้นหนักไปที่นโยบายแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเป็นหลัก เห็นได้จากหมวดนโยบายเร่งด่วนทั้งหมดของรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์เป็นเรื่องเศรษฐกิจ แต่ในนโยบายปราบปรามยาเสพติดนั้น พรรคประชาธิปัตย์ได้วางไว้ในหมวดนโยบายตามระยะการบริหารราชการแผ่นดิน (นโยบายปกติทั่วไป) และปรากฏนโยบายปราบปรามยาเสพติดเพียง 1 ข้อนโยบาย (อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 2551) จึงแสดงให้เห็นว่า พรรคประชาธิปัตย์ไม่ได้กำหนดให้นโยบายปราบปรามยาเสพติดเป็นนโยบายหลักในการมุ่งหวังความพึงพอใจจากประชาชน เพื่อสร้างความชอบธรรมจากนโยบายนี้

ซึ่งตรงกันข้ามกับรัฐบาลยิ่งลักษณ์ (พรรคเพื่อไทย) ที่พรรคเพื่อไทยได้วางยุทธศาสตร์และแนวทางต่อนโยบายปราบปรามยาเสพติดต่อเนื่องจากรัฐบาลทักษิณที่ต้องการให้เป็นผลงานที่เป็นจุดแข็ง ภาพลักษณ์เชิงบวก และอัตลักษณ์ของพรรคเพื่อไทยที่ประชาชนสามารถจดจำได้ จึงทำให้นโยบายปราบปรามยาเสพติดถูกกำหนดไว้ ทั้งในหมวดนโยบายเร่งด่วนและนโยบายตามระยะการบริหารราชการแผ่นดิน และกำหนดเป็นวาระแห่งชาติด้วย อีกทั้งยังปรากฏนโยบายปราบปรามยาเสพติด จำนวน 5 ข้อนโยบายในนโยบายของรัฐ (ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร, 2554) จึงสะท้อนได้ว่า พรรคเพื่อไทยมุ่งหวังความพึงพอใจจากประชาชน เพื่อสร้างความชอบธรรมในการปกครองบริหารจากนโยบายปราบปรามยาเสพติดเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ ผลสำรวจจากสำนักวิจัยต่างๆ (นิด้าโพล, 2553; นิด้าโพล, 2555; สำนักข่าวเนชั่น, 2555; สำนักงาน ป.ป.ส., 2555; สวนดุสิตโพล, 2552; สวนดุสิตโพล, 2555) ก็แสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจของประชาชน โดยในห้วงของรัฐบาลอภิสิทธิ์ จะพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจนโยบายการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ เช่น การประกันราคาพืชผล การแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ และนโยบายด้านการศึกษา เช่น โครงการเรียนฟรี 15 ปี แต่ทางฝั่งรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจนโยบายการแก้ไขปัญหาเสพติดมากที่สุด และนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจเช่นเดียวกับรัฐบาลอภิสิทธิ์ แต่เป็นเรื่องของการขึ้นเงินเดือนและค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำ แต่เมื่อสำรวจเปรียบเทียบทั้งสองรัฐบาลต่อกรณีนโยบายแก้ไขปัญหาเสพติดนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ต่างก็มองว่า รัฐบาลยิ่งลักษณ์ แก้ไขปัญหาเสพติดได้ดีกว่า รัฐบาลอภิสิทธิ์ และมองว่านโยบายนี้ได้กลายเป็นจุดแข็งของพรรคเพื่อไทยหรือของรัฐบาลยิ่งลักษณ์ จนกลายเป็นภาพลักษณ์ที่ประชาชนสามารถจดจำได้และให้ความรู้สึกที่ว่า

เมื่อไรที่รัฐบาลจากพรรคเพื่อไทย (กลุ่มพรรคไทยรักไทยและพรรคพลังประชาชน) เข้ามาปกครองบริหาร เรื่องปัญหา ยาเสพติดจะถูกดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเอาจริงเอาจัง (กอบเกียรติ กสิวิวัฒน์, 2556) ดังนั้น จากผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน จึงช่วยสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองทั้งสองที่เป็นรัฐบาล ซึ่งมีแนวทางต่างกัน โดยพรรคเพื่อไทยวางยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเสพติดให้เป็นหนึ่งในบรรดาเป้าหมายหลักของพรรคเพื่อไทย ในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองในการปกครองบริหารจากนโยบายปราบปรามยาเสพติด จึงทำให้มีการขับเคลื่อนนโยบายนี้อย่างเน้นหนักและวางเป้าหมายที่ชัดเจนกว่าพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งอาจเป็นเพราะพรรคประชาธิปัตย์ให้น้ำหนักไปที่นโยบายในด้านอื่นมากกว่านโยบายปราบปรามยาเสพติด ในการมุ่งหวังจากการสร้างความชอบธรรมในการปกครองบริหาร และสร้างภาพลักษณ์ของพรรคที่จะให้ประชาชนจดจำได้

3. ปัจจัยหลักที่ 3 ยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองในการขับเคลื่อนนโยบายปราบปรามยาเสพติด ประกอบด้วย ปัจจัยย่อยที่ 3 การกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในการปราบปรามยาเสพติด ปัจจัยย่อยที่ 4 การสร้างแรงกดดันนโยบายและการสนับสนุนนโยบายจากพรรคการเมือง และปัจจัยย่อยที่ 5 การวางบุคคลในตำแหน่งเลขาธิการ ป.ป.ส. (ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหาร)

โดยในส่วนของปัจจัยหลักที่ 3 นี้เป็นปัจจัยที่ต้องการแสดงให้เห็นว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายปราบปรามยาเสพติดแล้วได้ส่งผลต่อการปฏิบัตินโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลอภิสิทธิ์และรัฐบาลยิ่งลักษณ์อย่างไรบ้าง ซึ่งพบว่า ลักษณะการปฏิบัตินโยบายปราบปรามยาเสพติดของทั้งสองรัฐบาลมีความแตกต่างกันอย่างมาก เห็นได้จากปัจจัยหลักที่ 3 (ทั้ง 3 ปัจจัยย่อย) สรุปภาพรวม ดังนี้

รัฐบาลอภิสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์) จากการที่พรรคประชาธิปัตย์เคยโจมตีคัดค้านนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลทักษิณ จากกรณีผลพวงของนโยบายปราบปรามยาเสพติด ประกอบกับพรรคประชาธิปัตย์ได้วางลำดับความสำคัญของประเด็นนโยบายต่างๆ ไว้แล้ว จึงทำให้การกำหนดยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาเสพติดของรัฐบาลอภิสิทธิ์เป็นไปในเชิงการป้องกัน นำการปราบปราม ภายใต้ยุทธศาสตร์ “5 รื้อป้องกัน” และไม่ได้มีการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณมาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายในการปราบปรามยาเสพติด (เกษมศานต์ โชติชาครพันธ์ และคณะ, 2552)

นอกจากนี้ ด้วยที่รัฐบาลอภิสิทธิ์ไม่ได้มุ่งหวังความพึงพอใจจากประชาชน เพื่อสร้างความชอบธรรมจากนโยบายนี้ และด้วยบริบททางการเมืองและเศรษฐกิจในห้วงนั้น จึงทำให้รัฐบาลประชาธิปัตย์ไม่ได้มีความชัดเจนของการแสดงเจตจำนงทางการเมืองในนโยบายปราบปรามยาเสพติด เห็นได้จากรัฐบาลไม่สามารถจัดประชุมในวาระปกติได้ เพียงแต่ได้มีการมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแลด้านความมั่นคง ได้แก่ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เข้าประชุมแทนในวาระพิเศษ อีกทั้งรัฐบาลยังไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติราชการการแก้ไขปัญหาเสพติดในต่างจังหวัดได้อย่างเต็มที่ (เพิ่มพงษ์ เชาวลิศ, 2556) ซึ่งอาจเกี่ยวกับการต่อต้านทางการเมือง การชุมนุมต่างๆ จึงทำให้การกำกับติดตามและดูแลข้าราชการประจำไม่มีความชัดเจน และไม่มีแรงกดดันนโยบายมากพอในการกระตุ้นผลักดันข้าราชการประจำปฏิบัตินโยบายในระดับพื้นที่มากนัก (เกษมศานต์ โชติชาครพันธ์ และคณะ, 2552)

ในด้านการจัดสรรแรงจูงใจและงบประมาณก็ไม่ได้เพิ่มจากรัฐบาลที่ผ่านมาทั้งๆ ที่มีการประเมินสถานการณ์ว่าปัญหาเสพติดยังมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้จึงส่งผลกระทบต่อกำหนดตัวบุคคลในตำแหน่งเลขาธิการ ป.ป.ส. ที่ได้สะท้อนถึงลักษณะความสัมพันธ์ของฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหาร (ข้าราชการประจำ) ต่อการขับเคลื่อนนโยบายปราบปรามยาเสพติด โดยพรรคประชาธิปัตย์วางลักษณะความสัมพันธ์แบบการเมืองแยกออกจากการบริหาร เพราะไม่ได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์/แทรกแซงในการโยกย้ายตำแหน่งหาบุคคลที่ใกล้ชิดกับฝ่ายตนมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ป.ป.ส. โดยเลือกแนวทางตามระบบความก้าวหน้าของข้าราชการ

ซึ่งตรงกันข้ามกับรัฐบาลยิ่งลักษณ์ (พรรคเพื่อไทย) ที่ได้หาเสียงไว้ว่า จะดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดตามแนวทางของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จึงทำให้การกำหนดนโยบายปราบปรามยาเสพติด ถูกวางไว้เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและเป็นวาระแห่งชาติ แต่ด้วยที่ในยุครัฐบาลจากพรรคเพื่อไทยที่มีนายกรัฐมนตรีหญิง คือ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ประกอบกับพรรคเพื่อไทยต้องการแก้ไขจุดอ่อนที่เคยถูกโจมตีในสมัยรัฐบาลทักษิณ รัฐบาลจากพรรคเพื่อไทยจึงวางยุทธศาสตร์การปราบปรามยาเสพติดในลักษณะเชิงการป้องกันควบคุมการปราบปราม คือ ยุทธศาสตร์ “พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ” เพราะเห็นได้จากการคงแนวทางเดิมในสมัยรัฐบาลทักษิณที่เป็นเชิงแข่งกร้าวในการปราบปราม และได้เน้นหนักการป้องกันและการบำบัด

รักษาที่เป็นเชิงละมุนมากขึ้น เห็นได้จากการที่รัฐบาลยิ่งลักษณ์ใช้เป้าหมายเชิงปริมาณมากำกับชีวิตความสำเร็จของนโยบายปราบปรามยาเสพติด ทั้งการป้องกันและการบำบัดรักษาที่มีเป้าหมายเชิงปริมาณที่สูงกว่ารัฐบาลที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตามนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ก็ยังมีแนวทางที่สานต่อ (ไม่ได้แตกต่าง) จากรัฐบาลอภิสิทธิ์ อีกด้วย เช่น การแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่พิเศษ ได้แก่ พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล (ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ, 2555)

สำหรับการสร้างแรงกดดันนโยบายนั้น ด้วยที่พรรคเพื่อไทย มุ่งหวังความพึงพอใจเพื่อสร้างความชอบธรรมและอัตลักษณ์ของพรรคจากนโยบายปราบปรามยาเสพติดนี้ จึงทำให้รัฐบาลยิ่งลักษณ์มีการแสดงเจตจำนงทางการเมืองในเรื่องการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างชัดเจน ทั้งการแถลงนโยบาย/ยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาเสพติด การประชุมระดับต่างๆ และการลงพื้นที่ติดตามการปฏิบัตินโยบาย อีกทั้ง พรรคเพื่อไทยยังสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัตินโยบายนี้ โดยมีการสร้างแรงจูงใจเชิงบวกที่เพิ่มมากขึ้นและมีความชัดเจนในการจัดสรร ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณด้านการแก้ไขปัญหาเสพติดที่เพิ่มสูงขึ้นกว่าร้อยละ 90 ของรัฐบาลอภิสิทธิ์ (ดูตารางที่ 2) เมื่อเป็นเช่นนี้จึงส่งผลกระทบต่อกำหนดตัวบุคคลในตำแหน่งเลขาธิการ ป.ป.ส. ของรัฐบาลยิ่งลักษณ์ โดยพรรคเพื่อไทยวางลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองที่มีต่อฝ่ายบริหารในลักษณะการเมืองไม่แยกออกจากการบริหาร กล่าวคือ รัฐบาลยิ่งลักษณ์สรรหาบุคคลที่ฝ่ายตนไว้วางใจและสามารถกำกับติดตามได้มาดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ป.ป.ส. เพื่อสนองตอบต่อนโยบายปราบปรามยาเสพติดของฝ่ายตน

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

ตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษา พบว่า นโยบายและรูปแบบการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์) และรัฐบาลยิ่งลักษณ์ (พรรคเพื่อไทย) มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ซึ่งสอดคล้องตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุหรือเงื่อนไขปัจจัยเชิงโครงสร้างคือ ปัจจัยเรื่องสภาพแวดล้อม/บริบททางการเมืองและเศรษฐกิจ

ของทั้งสองรัฐบาลมีความแตกต่างกันและสาเหตุเชิงตัวแสดง คือ ปัจจัยเรื่องยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองในการกำหนดและขับเคลื่อนนโยบายปราบปรามยาเสพติดที่แตกต่างกัน

กล่าวคือ สภาพแวดล้อมหรือบริบททางการเมืองและเศรษฐกิจของรัฐบาลอภิสถิตีต่างไปจากรัฐบาลยิ่งลักษณ์ จึงส่งผลต่อท่าทีและการตอบสนองของพรรคการเมืองทั้งสอง (พรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทย) ในการจัดวางความสำคัญของนโยบายปราบปรามยาเสพติดแตกต่างกัน รวมไปถึงการกำหนดแนวทางของนโยบายที่แตกต่างกันไปด้วย และยังทำให้เห็นได้ว่าพรรคการเมืองที่เป็นแกนนำรัฐบาลมีอิทธิพลอย่างมากในการจัดลำดับความสำคัญ (priority) ที่จะเน้นหนักนโยบายใดเป็นสำคัญ เพื่อมุ่งหวังความพึงพอใจจากประชาชนที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมในการปกครองบริหาร โดยเห็นได้ชัดว่า รัฐบาลยิ่งลักษณ์ (พรรคเพื่อไทย) มุ่งหวังความพึงพอใจเพื่อสร้างความชอบธรรมในการปกครองบริหารจากนโยบายปราบปรามยาเสพติดเป็นอย่างมาก เพราะพรรคเพื่อไทยได้วางยุทธศาสตร์ให้นโยบายนี้เป็นผลงานเด่น/จุดแข็งของพรรคเพื่อสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกและการเป็นอัตลักษณ์ของพรรคเพื่อไทยที่ประชาชนสามารถจดจำได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โยชิโนริ นิชิซากิ (โยชิโนริ นิชิซากิ, 2555, 193-196) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างควมมีอำนาจทางศีลธรรมในชนบทไทย: สงครามปราบปรามยาเสพติด แบบไม่ใช้ความรุนแรงของบรรหาร ศิลปอาชา” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การขับเคลื่อนโครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบไม่ใช้ความรุนแรง ส่งผลต่อการมีอำนาจทางศีลธรรม (ความชอบธรรม) สร้างภาพลักษณ์เชิงบวกให้แก่ผู้นำทางการเมืองในการปกครองบริหาร และยังช่วยสร้างและเพิ่มฐานความนิยมแก่ฝ่ายการเมืองด้วย โดยพบว่า บรรหาร กลายเป็นผู้นำทางศีลธรรม หรือมีอำนาจทางศีลธรรม เพราะมาจากการผลักดันโครงการ “เยาวชนคนดีศรีสุพรรณ” เพื่อสร้างให้เยาวชนเป็นคนดี ต่อต้านยาเสพติดผ่านพิธีการในระดับหมู่บ้าน จึงส่งผลให้ บรรหาร มีภาพลักษณ์เชิงบวกที่สร้างความประทับใจให้แก่ชาวจังหวัดสุพรรณบุรี และตราบเท่าที่ภาพลักษณ์หรือการสร้างควมประทับใจเป็นองค์ประกอบสำคัญของอุดมการณ์หรือความเชื่อ โครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณก็สามารถถูกมองได้ว่า เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้าง ถ้ายทอด และยกย่องสรรเสริญให้ บรรหาร เป็นผู้นำที่ซื่อสัตย์และมีศีลธรรมอันดี

ดังนั้น จึงชี้ให้เห็นได้ว่า นโยบายปราบปรามยาเสพติดได้ถูกพรรคเพื่อไทยวางให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความชอบธรรมและภาพลักษณ์เชิงบวกให้แก่ตน เพราะนโยบายปราบปราม

ยาเสพติดไม่ได้ให้ผลประโยชน์เชิงวัตถุสิ่งของ แต่เป็นผลประโยชน์ในเชิงความเป็นอยู่ที่ดีที่ปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด จึงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายและการปฏิบัตินโยบายปราบปรามยาเสพติด เมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลจากพรรคประชาธิปัตย์ไปสู่พรรคเพื่อไทย

โดยมีเหตุหรือเงื่อนไขปัจจัยที่นำไปสู่นโยบายและการปฏิบัตินโยบายปราบปรามยาเสพติดที่แตกต่างกันของสองรัฐบาลดังกล่าว คือ ปัจจัยเรื่องยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองในการกำหนดนโยบายปราบปรามยาเสพติด คือ 1) การจัดลำดับหรือวางลำดับความสำคัญของนโยบายปราบปรามยาเสพติด และ 2) การมุ่งหวังความพึงพอใจจากประชาชน (การสร้างความชอบธรรมจากนโยบายปราบปรามยาเสพติด) และปัจจัยเรื่องยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองในการขับเคลื่อนนโยบายปราบปรามยาเสพติด คือ 1) การกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในการปราบปรามยาเสพติด 2) การสร้างแรงกดดันนโยบายและการสนับสนุนนโยบายจากพรรคการเมือง และ 3) การกำหนดตัวบุคคลในในตำแหน่งเลขาธิการ ป.ป.ส. (ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหาร)

ซึ่งพบว่า ทั้งสองรัฐบาลมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก เพราะรัฐบาลอภิสถิตี/พรรคประชาธิปัตย์มียุทธศาสตร์ของนโยบายปราบปรามยาเสพติดที่เน้นการป้องกันนการปราบปราม เพราะได้โจมตีแนวทางของรัฐบาลทักษิณมาก่อน และดูเหมือนว่าพรรคประชาธิปัตย์ได้วางยุทธศาสตร์ของพรรคในการหาความชอบธรรมจากนโยบายด้านอื่นมากกว่านโยบายปราบปรามยาเสพติด จึงทำให้ไม่ได้มีการเน้นหนักและวางลำดับความสำคัญของนโยบายปราบปรามยาเสพติดเป็นลำดับต้น ในด้านปฏิบัตินโยบายรัฐบาลอภิสถิตีก็ไม่ได้มีแรงกดดันนโยบายและแรงจูงใจไปสู่ผู้ปฏิบัติมากนัก อีกทั้งไม่ได้เข้าไปแทรกแซงการกำหนดตัวบุคคลในตำแหน่งเลขาธิการ ป.ป.ส. เพราะกำหนดแนวทางลักษณะความสัมพันธ์ฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารในลักษณะการเมืองแยกออกจากการบริหาร

แต่สำหรับรัฐบาลยิ่งลักษณ์/พรรคเพื่อไทยนั้นมียุทธศาสตร์ไปในเชิงการป้องกันควบคุมการปราบปราม เพราะต้องการคงแนวทางเดิมและแก้ไขจุดอ่อนในสมัยรัฐบาลทักษิณ และมุ่งหวังความพึงพอใจ เพื่อสร้างความชอบธรรมจากนโยบายนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งเห็นได้จากการวางลำดับความสำคัญให้เป็นนโยบายเร่งด่วนและเป็นวาระแห่งชาติ การกำหนดให้เป็นผลงานเด่นเชิงนโยบายที่ประชาชนจดจำได้ การกำหนดลักษณะยุทธศาสตร์และเป้าหมายเชิงปริมาณมากกว่าบิดิตตาม การสร้างแรงกดดัน

นโยบายและแรงจูงใจในการปฏิบัตินโยบาย และการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการสรรหาบุคคลให้มาเป็นเลขาธิการ ป.ป.ส. เพื่อสามารถสนองตอบต่อนโยบายของฝ่ายตนได้

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์) และรัฐบาลยิ่งลักษณ์ (พรรคเพื่อไทย) จึงสรุปได้ว่า รัฐบาลจากพรรคเพื่อไทยวางยุทธศาสตร์ของพรรคให้นโยบายปราบปรามยาเสพติดเป็นนโยบายเชิงอัตลักษณ์ของพรรค เพื่อสร้างจุดแข็งของพรรคเพื่อไทยในการทำให้ประชาชนสามารถจดจำภาพลักษณ์เชิงบวกในการแก้ไขปัญหาเสพติดของพรรคเพื่อไทยได้ เพื่อให้ตนมีความชอบธรรมทางการเมืองในการปกครองบริหาร และเพื่อส่งผลกระทบต่อจิตใจของประชาชนที่จะสนับสนุนพรรคเพื่อไทยให้เป็นรัฐบาลต่อไป ในขณะที่ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลจากพรรคประชาธิปัตย์ที่มีต่อนโยบายปราบปรามยาเสพติดนั้นเห็นได้ว่า ยังมีแรงกระตุ้นจากพรรคประชาธิปัตย์ไม่มากเท่าพรรคเพื่อไทย จึงยังทำให้ประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจประเด็นนโยบายนี้น้อยกว่ารัฐบาลยิ่งลักษณ์ ซึ่งก็มีความเป็นไปได้ว่า นโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลอภิสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์) ไม่ได้เป็นยุทธศาสตร์หลักหรือนโยบายนำของพรรคประชาธิปัตย์ดังเช่นพรรคเพื่อไทย ฉะนั้น จึงทำให้เห็นความชัดเจนว่ารัฐบาลยิ่งลักษณ์ (พรรคเพื่อไทย) มุ่งหวังสร้างฐานความนิยมและความชอบธรรมจากการปกครองบริหารในนโยบายปราบปรามยาเสพติดมากกว่ารัฐบาลอภิสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์) และทำให้เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ คือ เมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลอภิสิทธิ์ไปสู่รัฐบาลยิ่งลักษณ์ ซึ่งมาจากพรรคการเมืองชั่วคราวข้ามส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงนโยบายปราบปรามยาเสพติดไปอย่างมาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ยังมีจุดอ่อนหลายประการที่ส่งผลกระทบต่องานวิจัยนี้ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ เพราะการศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อหาสาเหตุหรือเงื่อนไขปัจจัยที่ทำให้นโยบายเดียวกันนี้ของรัฐบาลที่มาจากรพรรคการเมืองชั่วคราวข้ามกันมีการเปลี่ยนแปลงไป ในสภาพความเป็นจริงน่าจะมียุทธศาสตร์อยู่หลายประการ ซึ่งผู้วิจัยได้หยิบยกปัจจัยสำคัญมาศึกษาอย่างกว้างๆ โดยผู้วิจัยใช้ปัจจัยเรื่องสภาพแวดล้อมทางการเมืองและเศรษฐกิจ

มาเป็นปัจจัยอย่างหนึ่ง เพื่อมาวิเคราะห์เปรียบเทียบในเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบาย โดยแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้นั้นเป็นแนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม/บริบททางการเมืองและเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบาย แต่ในความเป็นจริงอาจมีบริบทอย่างอื่นๆ ประกอบด้วย ดังนั้น ในการศึกษารึ้งต่อไปที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายหรือเปรียบเทียบนโยบายน่าจะค้นหาบริบทที่สำคัญๆ อย่างอื่นด้วยที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลนั้นๆ เช่น บริบททางสังคม บริบททางต่างประเทศ เป็นต้น

2. การศึกษาการเปลี่ยนรัฐบาลกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายปราบปรามยาเสพติดนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ศึกษาในเชิงมุมมองหรือยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองเป็นหลัก ซึ่งเป็นมุมมองในเชิงของกลุ่มองค์กรที่เป็นสาเหตุหรือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ให้นโยบายปราบปรามยาเสพติดมีความแตกต่างกัน แต่ผู้วิจัยไม่ได้ลงลึกไปในระดับบุคคล (ปัจเจกบุคคล) เช่น มุมมอง/ทัศนคติ และบุคลิกภาพของผู้นำทางการเมืองคนสำคัญของแต่ละพรรคการเมือง มีอิทธิพลหรือส่งผลต่อการกำหนดนโยบายปราบปรามยาเสพติด จึงน่าจะมีการศึกษาถึงทัศนคติหรือบุคลิกภาพของผู้นำทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายปราบปรามยาเสพติดอย่างไรบ้าง

3. นอกจากนี้แล้ว จากประเด็นผลการศึกษาของโยชิโนริ นิชิซากิ (โยชิโนริ นิชิซากิ, 2555) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างควมมีอำนาจทางศีลธรรมในชนบทไทย: สงครามปราบปรามยาเสพติด แบบไม่ใช้ความรุนแรงของ บรรหาร ศิลปอาชา” ที่ได้สร้างอำนาจเชิงศีลธรรมให้กับ บรรหาร ศิลปอาชานั้น และในงานวิจัยของผู้วิจัยเองก็พบว่า พรรคเพื่อไทยก็มุ่งหวังความพึงพอใจจากประชาชนจากนโยบายปราบปรามยาเสพติดเป็นอย่างมาก จึงจัดวางให้เป็นความสำคัญลำดับแรกๆ ในนโยบายของพรรคเพื่อไทย เพื่อสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกให้แก่ฝ่ายตน ประกอบกับนโยบายปราบปรามยาเสพติดไม่ใช่นโยบายแนวประชานิยม จึงน่าจะมีการศึกษาว่า นโยบายปราบปรามยาเสพติดสามารถสร้างความผูกพันต่อพรรคการเมืองได้มากเพียงใด โดยเฉพาะในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างหนัก

ตารางแสดงผลประกอบผลการศึกษา

ตารางที่ 1 สถิติผลการดำเนินการนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลอภิสิทธิ์และรัฐบาลยิ่งลักษณ์
(พ.ศ.2551-2556 (เดือนมิถุนายน))

ปี พ.ศ.	จำนวนคดี ยาเสพติด (คดี)	จำนวนผู้ต้องหา (คน)	การยึด/อายัดทรัพย์สิน (ล้านบาท)	การบำบัดผู้เสพ/ ผู้ติดยาเสพติด (คน)
2551	142,202	173,681	768	87,454
2552	177,466	191,916	929	117,664
2553	185,846	227,997	1,140	131,573
2554	235,570	250,775	1409	182,713
2555	210,443	224,139	1,785	561,224
2556	240,958	246,485	2,305	316,015

หมายเหตุ: ปี 2552-2554 หวังรัฐบาลอภิสิทธิ์ โดยปี 2554 เป็นหวังเปลี่ยนผ่านรัฐบาล

ปี 2555-2556 หวังรัฐบาลยิ่งลักษณ์

ที่มา: พัฒนาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการมอบนโยบายตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ 3 ปี 2557
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ตารางที่ 2 งบประมาณการแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ 2550-2556

ปีงบประมาณ	จำนวน หน่วยงาน	งบประมาณ (บาท)				
		ด้านป้องกัน	ด้านปราบปราม	ด้านบำบัด	บริหารจัดการ	รวม
2551	6 กระทรวง 19 หน่วยงาน	1,343,842,900	1,072,062,200	696,347,900	1,467,049,400	4,579,302,400
2552	7 กระทรวง 19 หน่วยงาน	1,373,564,400	1,198,731,100	896,270,300	1,349,284,300	4,817,850,100
2553	8 กระทรวง 21 หน่วยงาน	1,031,025,040	1,331,419,120	1,088,424,440	1,441,772,900	4,892,641,500
2554	8 กระทรวง 21 หน่วยงาน	952,521,900	1,425,529,300	1,934,017,300	1,569,605,700	4,940,576,400
2555	6 กระทรวง 21 หน่วยงาน	4,076,735,800	1,671,133,500	1,894,397,700	1,812,662,300	9,454,929,300
2556	6 กระทรวง 21 หน่วยงาน	4,508,030,300	3,693,350,400	3,066,814,600		11,288,195,300

หมายเหตุ: ปี 2552-2554 หวังรัฐบาลอภิสิทธิ์ โดยปี 2554 เป็นหวังเปลี่ยนผ่านรัฐบาล

ปี 2555-2556 หวังรัฐบาลยิ่งลักษณ์ (ปี 2556 ยังไม่ได้แยกงบประมาณด้านบริหารจัดการ)

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ตารางที่ 3 สถิติการจับกุมคดียาเสพติดทั่วประเทศ แสดงจำนวนคดี จำนวนผู้ต้องหา ปีงบประมาณ พ.ศ.2545-2554

หัวรัฐบาล	ปีงบประมาณ	จำนวนคดี (คดี)	ผู้ต้องหา (คน)
รัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร (วาระแรก 17 ก.พ. 44-11 มี.ค. 48, วาระสอง 11 มี.ค. 48-19 ก.ย. 49 โดยรัฐประหาร)	2545	215,345	227,171
	2546	102,521	108,599
	2547	56,749	62,284
	2548	71,731	78,770
รัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ (รัฐบาลจากการรัฐประหารโดย คมช. ตั้งแต่ 19 ก.ย. 49-23 ธ.ค. 50)	2549	83,299	92,612
รัฐบาลพรรคพลังประชาชน หัวนายสมัคร สุนทรเวช (6 ก.พ. 51-18 ก.ย. 51) หัวนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ (24 ก.ย.51-19 ธ.ค. 51)	2550	106,599	116,333
รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พรรคประชาธิปัตย์) ตั้งแต่ 20 ธ.ค. 51-5 ส.ค. 54	2551	142,202	173,681
	2552	177,466	191,916
	2553	185,846	227,997
รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร (พรรคเพื่อไทย) ตั้งแต่ 5 ส.ค. 54 ถึงปัจจุบัน	2554	235,570	250,775

เอกสารอ้างอิง

กอบเกียรติ์ กสิวิวัฒน์, รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์, สัมภาษณ์, 27 สิงหาคม 2556.

กุลธนะ ธนาพงศธร. (2517). *หลักการกำหนดนโยบายของรัฐ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ. (2552). *รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการประเมินผลการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญ ตามนโยบายรัฐบาล*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

_____. (2554). *การประเมินกระบวนการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดตามปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกันระยะที่ 3 และแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑลในระยะเร่งด่วน (ยุทธการ 315)*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

_____. (2555). *โครงการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

นิด้าโพล. (2553). ความพึงพอใจต่อผลงานของรัฐบาลและนายกรัฐมนตรี. สืบค้นจาก <http://nidapoll.nida.ac.th/main/index.php/en/2012-08-03-08-06-55/106-poll-2553/120-poll-10-2553>.

_____. (2555). ความพึงพอใจต่อผลงานรัฐบาลและนายกรัฐมนตรี ครั้งที่ 2. สืบค้นจาก <http://nidapoll.nida.ac.th/main/index.php/en/2012-08-06-13-57-45/233-poll-20-2555>.

เพิ่มพงษ์ เชาวลิต, รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สัมภาษณ์, 2 ตุลาคม 2556.
ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร, นายกรัฐมนตรี, คำแถลงนโยบาย, 23 สิงหาคม 2554.

โยชิโนริ นิชิซากิ. (2555). การสร้างควมมีอำนาจทางศีลธรรมในชนบทไทย: สงครามปราบปรามยาเสพติดแบบไม่ใช้ความรุนแรงของ บรรหาร ศิลปอาชา. แปลโดย วิศวกิตติคุณเสรี โน ประจักษ์ ก้องกีรติ (บรรณาธิการ), *การเมืองว่าด้วยการเลือกตั้ง: วาทกรรมและพลวัตชนบทไทย*. นนทบุรี: ฟ้าเดียวกัน.

วุฒิพงษ์ เหล่าจุมพล. (2556). *การประเมินผลวิเคราะห์การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี 2556*. เอกสารประกอบ การประชุมเชิงปฏิบัติการมอบนโยบายตามแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ระยะที่ 3 ปี 2557. สำนักงาน ป.ป.ส. สวนดุสิตโพล. (2552). ประเมินผลงาน “รัฐบาลอภิสิทธิ์” รอบ 1 ปี. สืบค้นจาก http://dusitpoll.dusit.ac.th/polldata/2552/2552_141.html

_____. (2555). ประเมินผลงานในรอบ 1 ปีของรัฐบาลยิ่งลักษณ์. สืบค้นจาก <http://dusitpoll.dusit.ac.th/polldata/2555/25551345949057.pdf>

- สุรชาติ บำรุงสุข. (5-11 กันยายน 2551). ยุคหลังทักษิณ: สงคราม
ยังไม่สิ้นสุด!. *มติชนสุดสัปดาห์*, หน้า 53.
- สำนักข่าวทีนิวส์. (2555). ทักษิณสะท้อนแน่ว้าศาลอาญาโลก
รับสอบคดีฆ่าตัดตอน. สืบค้นจาก <http://tnews.co.th/html/news/46109>
- สำนักข่าวเนชั่น. (2555). เอแบคโพลล์” เทียบผลงาน 2 รัฐบาล
“มาร์ค” คนจำ “ตามล่าทักษิณ-ตั้งผบ.ตร.ล่าช้า” ส่วน
“ปู” คนจำ “แก้ยาเสพติด-ปัญหาน้ำท่วม. สืบค้นจาก
<http://www.suthichaiyoon.com/detail/23715>
- สำนักข่าว Voice TV. (2554). นโยบายปราบปรามยาเสพติด
เพื่อไทย vs ประชาธิปัตย์ vs ภูมิใจไทย.
สืบค้นจาก <http://shows.voicetv.co.th/intelligence/11705.html>
- สำนักงาน ป.ป.ส. (2555). สรุปผลการดำเนินงานตามแผน
ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ.2555
ไตรมาสที่ 2 (11 กันยายน 2554-31 มีนาคม 2555).
_____. (2556). สำนักปราบปรามยาเสพติด.
ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศประจำปี พ.ศ. 2555.
_____. (ม.ป.ป.). ประวัติย่อการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ส.
สืบค้นจาก <http://www.oncb.go.th/ONCBStatic Web/document/approved/p1-oncb43.htm>
- ศูนย์วิชาการด้านยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. (2552).
กรอบทิศทางการพัฒนาวิชาการวิจัยและองค์ความรู้ด้าน
ยาเสพติดระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2554-2556).
สืบค้นจาก http://nctc.oncb.go.th/new/index.php?option=com_content&view=article&id=43:2009-05-29-05-13-16&catid=134:2009-05-29-05-05-28&Itemid=120,0
- ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. (2555).
คำสั่งที่ 23/2555. ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด
อย่างยิ่งยืน ปี 2556. 1 ตุลาคม 2555.
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, นายกรัฐมนตรี, คำแถลงนโยบาย,
29 ธันวาคม 2551.
-